

O politică comercială reînnoită pentru o Europă mai puternică

Notă de consultare

16 iunie 2020

I. Introducere

Așa cum anunța în recenta sa propunere privind redresarea Europei după criza generată de coronavirus, intitulată „*Momentul Europei: să reparăm prejudiciile aduse de criză și să pregătim viitorul pentru noua generație*¹”, Comisia Europeană inițiază o reexaminare a politicii comerciale și de investiții a Uniunii Europene. Acest proces urmărește două obiective cheie. În primul rând, să evalueze modul în care politica comercială poate contribui la o redresare socio-economică rapidă și durabilă, consolidând competitivitatea în mediul post-Covid 19, combătând dificultățile cu care se va confrunta UE și contribuind la promovarea valorilor și a standardelor noastre. În al doilea rând, să analizeze cum poate ajuta politica comercială la construirea unei Uniuni Europene mai puternice, bazate pe un model de „autonomie strategică deschisă”, care să valorifice beneficiile pe care le aduce deschiderea pentru întreprinderile, lucrătorii și consumatorii noștri, dar protejându-i în același timp de practicile neloiale și consolidând capacitatea noastră de a manifesta reziliență, astfel încât să fim mai bine pregătiți pentru provocările viitoare.

În esență, această reexaminare va stabili direcția politicilor comerciale și de investiții ale UE pentru anii următori.

Ca parte esențială a acestui proces de revizuire și în conformitate cu angajamentul nostru de a colabora într-un mod transparent cu cetățenii și cu părțile interesate, suntem în curs de lansare a unei consultări publice prin care să colectăm impresii generale cu privire la temele și întrebările dezvoltate în cele ce urmează.

Sunt bine-venite contribuțiile tuturor părților interesate: întreprinderile din industrie, partenerii sociali, societatea civilă și cetățenii noștri. În mod special, suntem dornici să aflăm opiniile numeroaselor întreprinderi mici și mijlocii (IMM-uri) care constituie coloana vertebrală a economiei noastre de export, pentru a identifica modul în care politica comercială le poate sprijini în accesarea piețelor externe și în extinderea gamei lor de clienți și furnizori. Răspunsurile primite vor ajuta Comisia Europeană să formuleze direcția politicii comerciale a UE pe termen mediu.

Contextul

Comerțul reprezintă o parte majoră a economiei UE și chiar a vieții noastre de zi cu zi. Acesta susține multe dintre locurile noastre de muncă și ne oferă o varietate mai largă de opțiuni în calitate de consumatori. Comerțul internațional stimulează prosperitatea, pentru noi și pentru partenerii noștri la nivel mondial. În ultimele decenii, UE a fost un beneficiar major al economiei mondiale interconectate, iar comerțul extern a reprezentat aproape 35 % din produsul nostru intern brut (PIB),

¹ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/?qid=1590732521013&uri=COM:2020:456:FIN>

În timp ce valoarea stocurilor de investiții străine directe în UE, raportată la PIB, reprezintă 40 %. Gradul de deschidere al UE înainte de criza Covid-19 era printre cele mai ridicate din lume, având 35 de milioane de locuri de muncă din Europa dependente de exporturi și 16 milioane de locuri de muncă din Europa dependente de investițiile străine. Cu alte cuvinte, unul din șapte locuri de muncă depinde în prezent de exporturi - cu două treimi mai mult decât în anul 2000.

De asemenea, comerțul este deosebit de important pentru IMM-urile noastre. Acestea reprezintă 87 % din totalul companiilor exportatoare din UE și constituie motorul performanței la export a Uniunii Europene. Ca ultimă mențiune, UE este și cel mai mare investitor din lume, cu un stoc de peste 8,7 mii de miliarde EUR deținut de investitori din UE în străinătate, ceea ce contribuie la competitivitatea companiilor din UE. Nevoile de investiții private la nivel mondial vor fi din ce în ce mai mari în anii următori, ceea ce ne va ajuta să atingem obiectivele de dezvoltare durabilă ale ONU (ODD)².

Deși exporturile sunt folosite adesea ca măsură a succesului, importurile sunt la fel de importante într-o economie mondială bazată pe diviziunea internațională a muncii. Aici, în Europa, avem nevoie de importuri pentru a furniza companiilor noastre materii prime esențiale și produse intermediare în procesul de producție, pentru a ne menține avantajul competitiv și tehnologic, ceea ce ne va ajuta să oferim locuri de muncă de înaltă calitate, să dezvoltăm și să fabricăm produse de vârf și să satisfacem nevoile consumatorilor. Piața unică a UE este ea însăși o dovadă vie a beneficiilor fundamentale pe care le pot aduce comerțul și cooperarea.

În afara beneficiilor economice, politica comercială joacă un rol important în promovarea și protejarea valorilor și a standardelor Uniunii Europene, atât pe plan intern, cât și în străinătate. Faptul că se exprimă pe o singură voce pentru a reprezenta o piață de 450 de milioane de consumatori face ca politica comercială să fie un vehicul important pentru asigurarea poziției Europei de lider pe scena mondială. Promovarea valorilor (printre altele, în raport cu drepturile omului, mediul/clima, drepturile sociale și ale lucrătorilor, dezvoltarea durabilă și egalitatea de gen) a devenit o parte integrantă a angajamentului nostru de a duce o politică comercială mai durabilă și mai responsabilă.

În plus, politica noastră comercială comună funcționează în prezent într-un mediu tot mai dificil, atât pe plan extern, cât și intern. Răspunsul la aceste provocări va necesita elaborarea unei politici comerciale mai coerente și mai armonizate cu prioritățile externe și interne ale UE.

Pe plan extern, comerțul este din ce în ce mai expus volatilității relațiilor internaționale. Tensiunile dintre marile economii ale lumii, creșterea manifestărilor de unilateralism și de naționalism economic, implicarea mai puternică a statului în economie, folosirea politicii comerciale ca armă de luptă pentru obiective economice sau geopolitice - toți acești factori au dus la o slăbire a structurilor de guvernare globală în general și a ordinii multilaterale bazate pe norme în special.

Pe plan intern se înregistrează declinul convingerii că beneficiile globalizării și ale schimbărilor tehnologice se distribuie în mod echitabil și în toate lanțurile valorice, în toate sectoarele economice și în întreaga societate în general. În plus, cetățenii UE susțin din ce în ce mai mult ideea unei agende mai ferme privind schimbările climatice și durabilitatea. Politica comercială trebuie să fie proactivă în privința promovării standardelor internaționale de mediu, a celor sociale și de bună guvernare în țările partenere, precum și în demersurile de prevenire a compromiterii prin intermediul comerțului a valorilor și standardelor proprii ale UE. Politica comercială trebuie să contribuie la soluționarea provocărilor care stau în fața generației noastre - tranziția către o economie verde și digitală - așa cum sunt definite în prioritățile politice ale Comisiei³.

² Se estimează că, înainte de criza Covid-19, deficitul de finanțare pentru atingerea ODD în țările în curs de dezvoltare era deja de 2,5-3 mii de miliarde USD pe an (sursa: UNCTAD).

³ https://ec.europa.eu/commission/sites/beta-political/files/political-guidelines-next-commission_ro.pdf

Criza Covid-19 a agravat și mai mult aceste dificultăți. În cadrul previziunilor economice de primăvară pentru 2020 ale Comisiei se estimează că pandemia va determina contractarea economiei UE cu 7,4 % în 2020 și că PIB-ul mondial va scădea cu 3,5 %, iar comerțul mondial cu 10-16 %. În același timp, pandemia a evidențiat unele dintre provocările legate de un grad înalt de interconectare. De asemenea, criza a sporit dificultățile în materie de dezvoltare cu care se confruntă țările în curs de dezvoltare. Planul de redresare al UE⁴ cuprinde o foaie de parcurs pentru o Europă mai durabilă, mai rezilientă și mai echitabilă pentru noua generație, iar politica comercială trebuie să se adapteze pentru a sprijini aceste obiective.

II. Politica comercială în lumea post-Covid 19

- **Creșterea rezilienței – dimensiuni interne și externe**

Criza Covid-19 a scos la iveală atât pe plan mondial, cât și în interiorul UE, o serie de vulnerabilități care trebuie luate în considerare. Au apărut îngrijorări imediate cu privire la aprovizionarea cu echipamente medicale și de protecție: criza a evidențiat riscurile care există atunci când depinzi prea mult de un singur furnizor sau de un număr mic de furnizori de bunuri și servicii esențiale în aceste sectoare. Acest lucru impune evaluarea modului în care ne putem îmbunătăți reziliența.

În consecință, UE ar trebui să urmeze **un model de „autonomie strategică deschisă”**. Aceasta înseamnă pur și simplu consolidarea capacității UE de a-și urmări propriile interese în mod ferm și independent, continuând totodată să colaboreze cu parteneri din întreaga lume pentru a oferi soluții globale unor provocări globale. Este puțin probabil ca Uniunea Europeană să fie autosuficientă în producerea anumitor produse esențiale și complexe destinate îngrijirii sănătății, la fel cum este imposibil ca UE să poată combate de una singură provocările climatice și de mediu globale.

Dorim să beneficiem în continuare de avantajele comerțului internațional bazat pe norme și să exercităm o poziție de lider în sfera internațională, având însă instrumente funcționale potrivite pentru a ne proteja de practicile neloiale. Vrem să realizăm echilibrul corect între o Europă „deschisă pentru afaceri” și o Europă care își protejează oamenii, companiile și standardele. Pentru a rămâne competitive, companiile din UE vor trebui în continuare să acceseze piețele externe prin comerț și investiții. A crește reziliența înseamnă a înțelege care ne sunt dependențele și a reduce vulnerabilitățile printr-un mix de politici adecvat.

Această idee reflectă obiectivul de a construi **„O Europă mai puternică pe plan internațional”**. Așa cum afirma președintele von der Leyen în orientările sale politice, ar trebui să consolidăm rolul de lider al Europei și vocația sa de stabilire a standardelor la nivel mondial, prin intermediul unui program solid în favoarea comerțului deschis și echitabil în contextul mai larg al acțiunii externe a Uniunii.

În termeni generali, politica comercială ar trebui să urmărească **stabilizarea colaborării noastre strategice** cu cei mai importanți parteneri comerciali, în conformitate cu valorile, interesele și obiectivele noastre, contribuind totodată la diversificarea relațiilor și la crearea de alianțe cu țări care împărtășesc aceeași viziune.

Relația transatlantică va avea o importanță deosebită, întrucât rămâne artera centrală a economiei mondiale și reflectă o alianță mai largă de interese și de valori fundamentale. Cu toate acestea, în contextul mondial actual, va trebui să acordăm o atenție deosebită și dezvoltării relațiilor cu alți parteneri comerciali importanți. În acest sens, va fi important să luăm în considerare modalități de a

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/?qid=1588580774040&uri=CELEX:52019DC0640>

<https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/content/european-digital-strategy>

⁴ https://ec.europa.eu/info/live-work-travel-eu/health/coronavirus-response/recovery-plan-europe_ro

dezvolta în continuare relația noastră cu China, care este atât un partener cheie de cooperare, cât și un rival sistemic⁵.

În privința **lanțurilor de aprovizionare**, îmbunătățirea rezilienței va necesita măsuri combinate, în funcție de o analiză bazată pe fapte a vulnerabilităților noastre și a obiectivelor de politici publice urmărite. Acestea pot varia de la diversificarea ofertei la nivel de țară și de companie, la crearea și stocarea de rezerve strategice, precum și la scurtarea lanțurilor de aprovizionare sau la creșterea producției interne. Creșterea durabilității în cadrul lanțurilor de aprovizionare poate contribui și mai mult la creșterea rezilienței acestora.

În vederea **creșterii rezilienței**, UE va trebui să acționeze atât pe plan intern, cât și extern. Pe **plan extern**, va fi important să se dezvolte măsuri de guvernanză internațională care să sprijine stabilitatea și predictibilitatea. Politica comercială poate juca un rol principal în acest sens, de exemplu sprijinind comerțul bazat pe norme, construind parteneriate reciproc avantajoase și promovând acorduri comerciale multilaterale, plurilaterale și bilaterale cu efecte importante de propagare în alte domenii de politică sau promovând rolul internațional al monedei euro.

Beneficiile aduse de investițiile UE ar trebui să reprezinte un stimulent pentru ca partenerii noștri să îmbunătățească mediul de afaceri intern și să se asigure că nu sunt discriminate companiile din UE. Politica de investiții internaționale a UE, care face parte din politica sa comercială, va trebui să urmărească acest obiectiv în concordanță cu cerințele mai generale ale societății, în special pentru a atrage investiții durabile și responsabile.

Rolul politicii comerciale **pe plan intern european** include sprijinirea competitivității sectoarelor noastre industriale (prin oportunități de export și stabilire de standarde), contribuția la protejarea întreprinderilor și a lucrătorilor din UE față de creșterea gamei de practici comerciale neloiale și participarea la asigurarea securității, în special prin analiza investițiilor străine directe (ISD) și controlul exporturilor de produse cu dublă utilizare.

Criza Covid-19 a confirmat clar faptul că, pentru a rămâne o zonă deschisă pentru investiții, UE trebuie să poată verifica cine investește pe teritoriul său și în ce scop, dar și să poată reacționa atunci când o investiție străină reprezintă o amenințare la adresa securității și a ordinii publice. Regulamentul UE privind examinarea ISD, însoțit de mecanisme de examinare eficiente în statele membre, ar trebui să protejeze întreprinderile și cetățenii de riscurile legate de investițiile străine, iar importanța acestui mecanism va crește, probabil, în anii următori, odată cu apariția unor amenințări și actori noi.

Întrebarea 1: Cum poate contribui politica comercială la îmbunătățirea rezilienței UE și la construirea unui model de autonomie strategică deschisă?

Întrebarea 2: Ce inițiative ar trebui să aibă Uniunea Europeană - singură sau împreună cu alți parteneri comerciali - pentru a ajuta întreprinderile, inclusiv IMM-urile, să evalueze riscurile, precum și să întărească și să diversifice lanțurile de aprovizionare?

- **Sprijinirea redresării și a creșterii socio-economice**

Se preconizează că criza Covid-19 va duce la o **recesiune mondială profundă** - cu niveluri ridicate ale șomajului, creșterea datoriilor publice, scăderea investițiilor private (de cel puțin -30 % a fluxurilor de ISD mondiale) -, care ar putea duce la **creșterea rolului statului în gestionarea economiei**.

⁵ <https://ec.europa.eu/commission/sites/beta-political/files/communication-eu-china-a-strategic-outlook.pdf>

Pe măsură ce țările se vor confrunta cu consecințele crizei, există riscul ca mixul de politici ales de acestea să aibă un caracter mai protecționist, în detrimentul propriei economii și a consumatorilor, punând în pericol redresarea mondială și expunând în special țările în curs de dezvoltare. Va fi deosebit de dificil să ne asigurăm că răspunsul la criză și măsurile de redresare care sunt justificate pe termen scurt nu devin „noua normalitate” în ceea ce privește intervențiile permanente cu efect de denaturare și interferența statului în funcționarea economiei mondiale.

Pentru a asigura creșterea comerțului și a investițiilor și maximizarea șanselor noastre de redresare economică, va fi nevoie să asigurăm un **cadru stabil, previzibil și de încredere pentru guvernarea economică internațională bazată pe norme**. În consecință, trebuie depuse toate eforturile pentru a reforma Organizația Mondială a Comerțului (OMC) și pentru a o re poziționa ca forum eficient care să elaboreze norme comerciale noi și adecvate, să asigure punerea în aplicare a acestora și să contribuie la soluționarea litigiilor.

În următorii ani, va fi de asemenea esențial ca economia UE să beneficieze de oportunități de creștere în străinătate. În acest sens, UE deține deja o poziție favorabilă datorită **rețelei sale de acorduri comerciale** încheiate cu 76 de țări din întreaga lume.

Ar trebui să se depună mai multe eforturi pentru a ajuta exportatorii noștri, în special IMM-urile, să se bucure de toate avantajele oferite de aceste acorduri: asigurând **creșterea accesului pe piață și facilitarea comerțului**, îmbunătățind **condițiile oferite pentru investiții, protejând drepturile de proprietate intelectuală**, inclusiv indicațiile geografice, dar și axându-ne pe aspecte care țin de **aplicarea și asigurarea respectării normelor** și în general asigurând stabilitatea și predictibilitatea de care au nevoie operatorii economici. În acest sens, ar putea fi avută în vedere consolidarea sistemului de credite pentru export al UE. Consolidarea cadrului de facilitare a investițiilor ar putea ajuta investitorii UE, inclusiv IMM-urile, să ajungă pe piețele externe. Pe plan intern, UE va trebui să se asigure că rămâne o destinație atractivă pentru investiții.

Promovarea **cooperării internaționale în materie de reglementare** are un rol important în această privință. Reglementările europene au adesea un impact la nivel mondial, de exemplu în ceea ce privește confidențialitatea datelor sau standardele în domeniul mediului/climei. De asemenea, Uniunea Europeană a fost implicată foarte activ în elaborarea standardelor internaționale, iar unele dintre acordurile noastre comerciale au o componentă de cooperare în materie de reglementare. UE va juca un rol cheie în elaborarea de reglementări și standarde pentru tehnologiile noi și ecologice—acestea sunt esențiale pentru competitivitatea și creșterea durabilă viitoare.

Ar trebui să se pună un accent deosebit pe cei mai apropiați parteneri ai UE din **regiunile învecinate și din Africa**. Pe lângă importanța lor geografică și geopolitică, aceste țări oferă piețe importante din punct de vedere al creșterii și al producției, precum și o sursă esențială pentru importurile de bunuri și servicii și pentru integrarea lanțurilor valorice. Prin urmare, este reciproc avantajos atât pentru UE, cât și pentru acești parteneri, să ne consolidăm în continuare relațiile comerciale și de investiții, inclusiv la nivel multilateral.

Întrebarea 3: Cum ar trebui consolidat cadrul comercial multilateral (OMC) pentru a asigura stabilitatea, predictibilitatea și un mediu bazat pe norme, astfel încât comerțul și investițiile să se desfășoare pe baze echitabile și durabile?

Întrebarea 4: Cum ne putem folosi vasta rețea de acorduri de liber schimb (ALS) existente sau pe cele noi pentru a îmbunătăți accesul pe piață pentru exportatorii și investitorii din UE și pentru a promova cooperarea internațională în materie de reglementare - în special în raport cu tehnologiile și standardele digitale și ecologice, în vederea maximizării potențialului acestora?

Întrebarea 5: Cu ce parteneri și regiuni ar trebui să colaboreze UE în mod prioritar? În special, cum ne putem consolida relațiile comerciale și de investiții cu țările vecine și cu Africa, în mod reciproc

avantajos?

Întrebarea 6: Cum poate politica comercială să sprijine reînnoirea politicii industriale în Europa?

- **Sprijinirea IMM-urilor**

Întreprinderile mici și mijlocii (IMM-urile) reprezintă **coloana vertebrală a economiei europene**, asigurând milioane de locuri de muncă și acționând în prima linie a inovării. Pentru IMM-uri, exportul înseamnă în primul rând vânzarea de bunuri și servicii în alte țări ale UE. Cu toate acestea, după ce folosesc piața unică a UE pentru a atinge dimensiunea și experiența necesare la export, următorul pas pe care îl fac multe IMM-uri este acela de a depăși granițele UE. Astfel, numărul IMM-urilor care exportă bunuri și servicii în afara UE a crescut constant de-a lungul timpului. În 2017 (anul la care se referă ultimele cifre disponibile), peste 85 % din totalul companiilor exportatoare din UE-27 au fost IMM-uri. Se estimează că IMM-urile exportatoare susțin aproximativ 13,4 milioane de locuri de muncă în Europa⁶. IMM-urile reprezintă, de asemenea, aproximativ 40 % din totalul exporturilor de servicii ale UE.

IMM-urile beneficiază de direcția generală a politicii comerciale a UE, întrucât **depind în mod deosebit de un mediu de afaceri stabil și previzibil** și au de câștigat de pe urma accesului sporit la piețele în creștere pe care îl asigură acordurile noastre comerciale și de investiții.

Cu toate acestea, IMM-urile tind să se confrunte cu **costuri mai mari pentru a participa la comerțul internațional**, în principal din cauza dificultăților de accesare a informațiilor despre potențialii furnizori și parteneri de afaceri din țările terțe, precum și din cauza dificultăților de accesare a finanțării. În acest sens UE a instituit instrumente și măsuri specifice pentru a sprijini aceste companii să își desfășoare activitatea în străinătate, în special prin includerea unor capitole pentru IMM-uri în ALS recente, prin crearea de puncte de contact pentru IMM-uri, prin Rețeaua întreprinderilor europene⁷, un serviciu de asistență pentru IMM-uri în materie de drepturi de proprietate intelectuală (DPI) și printr-un serviciu de asistență pentru apărare comercială pentru IMM-uri. De asemenea, Comisia a organizat „Zile ale accesului pe piață” în statele membre pentru a veni în contact cu IMM-urile, cu scopul de a le ajuta să depășească barierele cu care s-ar putea confrunta la exportul în țări terțe. În plus, diverse inițiative mai ample ale Comisiei vizează sprijinirea internaționalizării IMM-urilor⁸.

Cu toate acestea, rămâne cu siguranță mult **potențial neexploatat în ceea ce privește sprijinirea activităților comerciale și de investiții ale IMM-urilor europene**, în special în cadrul numărului tot mai mare de acorduri comerciale și de investiții încheiate de UE. Multe IMM-uri nu cunosc aceste oportunități, inclusiv de achiziții publice, sau tind să considere că sunt destinate doar companiilor mari. În plus, IMM-urile au fost cel mai grav afectate de întreruperea lanțurilor de aprovizionare ca urmare a crizei COVID-19, precum și de scăderea cererii la nivel mondial. Deși accesul la finanțare va fi esențial, politica comercială poate contribui și ea la sprijinirea redresării IMM-urilor prin crearea de noi oportunități.

Întrebarea 7: Ce se poate face în plus pentru a ajuta IMM-urile să beneficieze de oportunitățile oferite de comerțul și de investițiile internaționale? Care sunt nevoile specifice sau dificultățile deosebite pe care acestea le întâmpină și care ar putea fi soluționate prin măsuri și sprijin în

⁶ Rolul IMM-urilor în exporturile în afara UE: Indicatorii-cheie de performanță, Chief Economist Note, 15 iunie 2020, https://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2020/june/tradoc_158778.pdf

⁷ Cea mai mare rețea de sprijin pentru IMM-uri din lume, cu ambiții internaționale, <https://een.ec.europa.eu/>

⁸ https://ec.europa.eu/growth/smes/access-to-markets/internationalisation_ro

- ***Sprrijinirea tranziției către o economie verde și creșterea durabilității și a responsabilității în materie de comerț***

Pandemia de Covid-19 nu a pus capăt **schimbărilor climatice, declinului în materie de biodiversitate sau nivelurilor nesustenabile de utilizare a resurselor**. Dimpotrivă, soluționarea acestor probleme rămâne o prioritate. În același timp, există un risc real ca accentul pus pe redresarea economică mondială să ducă la neglijarea acestor probleme dificile.

UE deține o poziție de **lider mondial în privința acțiunilor în domeniul climei și al durabilității**, iar Pactul ecologic european, ca strategie de creștere a Europei, ar trebui să reprezinte foaia de parcurs a acesteia în cadrul efortului de redresare mondială, sprijinind tranziția către o economie mai durabilă și neutră din punctul de vedere al impactului asupra climei. Comunicarea comună privind răspunsul UE pe plan mondial la COVID-19⁹ a subliniat importanța sustenabilității, precum și a respectării drepturilor lucrătorilor și a responsabilizării întreprinderilor în cadrul lanțurilor valorice. Promovarea muncii decente¹⁰ și îmbunătățirea condițiilor de muncă pe plan domestic și în străinătate rămâne o prioritate pentru UE. În plus, Comisia este angajată pe deplin față de obiectivele de dezvoltare durabilă ale ONU și depune eforturi sporite pentru a le integra în toate politicile sale. Impactul deosebit al crizei asupra țărilor în curs de dezvoltare va necesita o atenție specială.

Politica comercială are un rol important de jucat în cadrul acestor demersuri¹¹. Eforturile de promovare a dezvoltării durabile prin politica comercială s-au intensificat deja semnificativ în ultimii ani, așa cum rezultă din planul de acțiune cu 15 puncte privind comerțul și dezvoltarea durabilă¹², în special prin angajamente cu caracter juridic obligatoriu pentru ratificarea și punerea în aplicare în mod eficace a convențiilor internaționale de mediu, în special a Acordului de la Paris și a Convenției privind diversitatea biologică (CBD), precum și a standardelor internaționale în domeniul muncii. Eforturile de punere în aplicare și asigurare a respectării au fost sporite semnificativ, inclusiv prin lansarea de proceduri de soluționare a litigiilor, iar crearea funcției de responsabil cu aplicarea dispozițiilor în materie comercială va sprijini aceste demersuri în continuare.

Politica comercială a UE poate contribui la producerea unor schimbări atât în cadrul pieței noastre unice, cât și în întreaga lume, în special prin utilizarea instrumentelor sale (multilaterale, bilaterale sau unilaterale) **pentru a încuraja o abordare durabilă a comerțului și a investițiilor și pentru a contribui la dezvoltare**. Opțiunile variază de la facilitarea comerțului și a investițiilor cu caracter ecologic, până la sprijinirea aplicării standardelor internaționale; de asemenea, implicarea partenerilor noștri comerciali în acțiuni de soluționare a provocărilor comune, indiferent că este vorba despre schimbările climatice sau despre mediu în sens mai larg, despre pescuitul durabil sau despre practicile agricole durabile, despre drepturile omului și ale lucrătorilor sau despre problemele legate de egalitatea de gen.

⁹ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/?qid=1587137884705&uri=CELEX%3A52020JC0011>

¹⁰ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/?uri=LEGISSUM%3Aem0023>

¹¹ *Pactul ecologic european*, https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/european-green-deal-communication_en.pdf

Strategia UE privind biodiversitatea în perspectiva anului 2030, „Readucerea naturii în viețile noastre”, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/?qid=1590574123338&uri=CELEX:52020DC0380>

O strategie „de la fermă la consumator” pentru un sistem alimentar echitabil, sănătos și ecologic, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/?uri=CELEX:52020DC0381>

¹² https://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2018/february/tradoc_156618.pdf

Intenția Comisiei de a include respectarea Acordului de la Paris ca element esențial în toate viitoarele acorduri comerciale pe scară largă, de a stabili un mecanism de ajustare la frontieră a emisiilor de dioxid de carbon, pentru a reduce riscul de relocare a emisiilor de dioxid de carbon dacă vor persista diferențele la nivel internațional în ceea ce privește nivelurile de ambiție în domeniul climei și un standard de toleranță zero privind munca copiilor, toate acestea reprezintă efectele angajamentului asumat de Comisie de a face comerțul mai durabil și mai responsabil.

În plus, **criza Covid-19 a stimulat și mai mult discuțiile privind promovarea durabilității, a unei conduite responsabile în afaceri și a transparenței în cadrul lanțurilor de aprovizionare**, în special prin sisteme „due diligence” ca instrumente de consolidare a rezilienței¹³.

În cadrul procesului de reexaminare a politicii noastre comerciale, ar trebui să reflectăm asupra celor mai eficace modalități de a valorifica politica comercială, pentru a induce schimbări la nivelul societății în UE și în țările partenere.

Întrebarea 8: Cum poate politica comercială să faciliteze tranziția către o economie mai verde, mai echitabilă și mai responsabilă, pe plan intern și în străinătate? Cum poate politica comercială să promoveze în continuare obiectivele de dezvoltare durabilă ale ONU (ODD)? Cum ar trebui să fie sprijinite aceste obiective prin punere în aplicare și asigurarea respectării?

Întrebarea 9: Cum poate politica comercială să contribuie la încurajarea unei conduite mai responsabile în afaceri? Ce rol ar trebui să joace politica comercială în promovarea transparenței, a responsabilității și a durabilității lanțurilor de aprovizionare?

- ***Sprijinirea dezvoltării tehnologice și a tranziției către o economie digitală***

Criza Covid-19 a accelerat revoluția digitală - comerțul electronic, învățarea online, munca la distanță și serviciile electronice au devenit elemente obișnuite ale societății noastre. Chiar dacă este posibil ca în anumite domenii să ne întoarcem la practicile anterioare, multe altele vor rămâne permanente.

Prin urmare, criza **a evidențiat importanța comerțului digital** și rolul acestuia în facilitarea lanțurilor valorice la nivel mondial și în dezvoltarea de produse și servicii inovatoare, reafirmând totodată necesitatea unui cadru eficient de păstrare a confidențialității datelor. Aceste evoluții au generat apeluri la accelerarea procesului de creare de standarde internaționale pentru comerțul electronic, inclusiv în ceea ce privește fluxurile de date, în special prin inițiativa declarației comune privind comerțul electronic a OMC. Pe lângă dispozițiile privind fluxurile de date din acordurile comerciale, instrumentele furnizate de Regulamentul general privind protecția datelor (RGPD) al UE pentru transferurile internaționale de date facilitează transmiterea în siguranță a fluxurilor de date, respectiv un nivel ridicat de protecție a datelor.

În plus, noile tehnologii și schimbări ale modelelor de afaceri, în special în domeniul inteligenței artificiale, al tehnologiei blockchain și al imprimării 3D, influențează atât ceea ce comercializăm, cât și modul în care comercializăm.

În același timp, observăm **consolidarea unor politici industriale ferme de către țările terțe**, îndeosebi în sectoarele de înaltă tehnologie, de obicei printr-un sprijin masiv din partea statului. Această tendință a început anterior pandemiei și va prezenta riscuri din ce în ce mai semnificative de denaturare a comerțului pentru companiile din UE.

¹³ <https://op.europa.eu/ro/publication-detail/-/publication/8ba0a8fd-4c83-11ea-b8b7-01aa75ed71a1/language-ro/format-PDF>

Având în vedere tendințele recente, trebuie să analizăm modul în care politica comercială a UE poate sprijini tranziția către economia digitală și poate contribui la asigurarea poziției UE în sfera digitală pe termen lung.

Întrebarea 10: Cum pot normele comerțului digital să vină în sprijinul întreprinderilor din UE, inclusiv al IMM-urilor? Cum ar putea tranziția către o economie digitală, în cadrul UE, dar și în țările în curs de dezvoltare care ne sunt parteneri comerciali, să fie susținută de politica comercială, în special atunci când este vorba despre tehnologii digitale esențiale și despre evoluții majore (de exemplu, tehnologia blockchain, inteligența artificială, fluxuri de volume mari de date)?

Întrebarea 11: Care sunt cele mai mari bariere și care sunt cele mai mari oportunități pentru întreprinderile europene care se angajează în comerțul digital în țări terțe sau pentru consumatori atunci când se angajează în comerțul electronic? Cât de importante sunt transferurile internaționale de date pentru activitatea comercială a UE?

- **Asigurarea echității și a egalității în domeniul concurenței**

Angajamentul față de deschidere rămâne în centrul planurilor UE care vizează realizarea creșterii, a prosperității și a competitivității în viitor. Totuși, acest angajament trebuie să fie însoțit de eforturi menite **să asigure că nu se face abuz de deschiderea noastră prin utilizarea unor practici comerciale neloiale, ostile sau anticoncurențiale**. Buna guvernare fiscală joacă un rol și în asigurarea condițiilor de concurență echitabile și ar trebui să nu lipsească din cadrul instrumentelor comerciale și de investiții.

Înainte de criză, această deschidere a fost exploatată din ce în ce mai mult de alți actori mari, în special prin politici industriale caracterizate prin intervenția masivă a statului, și există îngrijorări că mediul post-Covid-19 va fi prielnic extinderii unor astfel de practici abuzive. De asemenea, în ultima perioadă s-a observat o revenire la utilizarea de acțiuni coercitive de către unii parteneri comerciali. Va trebui să acordăm mai multă atenție modului în care UE reacționează la aceste acțiuni coercitive, care au scopul de a forța UE sau statele membre să acționeze sau să se abțină de la a acționa în anumite moduri.

Metoda preferată de UE în privința abordării acestor practici constă în **stabilirea unor condiții de concurență echitabile prin convenirea cu partenerii noștri a unor norme clare**, de exemplu prin norme noi privind subvențiile industriale introduse în cadrul OMC sau în cadrul acordurilor comerciale regionale și bilaterale.

Totuși, acest lucru nu este întotdeauna posibil și astfel de angajamente nu sunt întotdeauna respectate de partenerii noștri. În astfel de cazuri devine **important să ne susținem drepturile cu mai multă fermitate**, folosind instrumentele existente de apărare comercială sau de soluționare a litigiilor, dar și prin crearea de instrumente noi, după caz, cum ar fi actualizarea Regulamentului privind respectarea normelor comerțului internațional și protejarea și modernizarea mecanismelor de soluționare a litigiilor în cadrul OMC și în acordurile comerciale bilaterale.

Pe această linie se înscrie și lansarea Instrumentului pentru achiziții publice internaționale sau activitatea Comisiei cu privire la contracararea efectelor de denaturare ale subvențiilor externe¹⁴ pe piața internă. Numirea unui responsabil cu aplicarea dispozițiilor în materie comercială evidențiază accentul tot mai mare care se pune pe îndeplinirea corespunzătoare a angajamentelor asumate de

¹⁴ Cartea albă privind stabilirea unor condiții de concurență echitabile în privința subvențiilor externe, care urmează să fie publicată la 17 iunie.

partenerii noștri comerciali în cadrul acordurilor bilaterale și multilaterale, fie că este vorba de accesul pe piață sau de dezvoltarea durabilă.

Întrebarea 12: Pe lângă utilizarea instrumentelor existente, cum ar fi apărarea comercială, cum ar trebui să abordeze UE practicile comerciale coercitive, neloiale și cu efect de denaturare ale țărilor terțe? Ar trebui îmbunătățite în continuare instrumentele existente sau ar trebui luate în considerare instrumente suplimentare?

- **Întrebare generală**

Întrebarea 13: Ce alte subiecte importante care nu sunt cuprinse în întrebările de mai sus ar trebui să fie abordate în cadrul reexaminării politicii comerciale?

III. Procesul de consultare

Procesul de reexaminare a politicii comerciale se va baza pe consultări ample cu părțile interesate, inclusiv prin dezbateri publice întreprinse în statele membre ale UE și prin comunicări scrise.

Părțile interesate sunt invitate să transmită răspunsurile la întrebările de mai sus până la data de **15 noiembrie 2020 la adresa de e-mail funcțională: trade-policy-review-2020@ec.europa.eu**.

Această notă de consultare va fi disponibilă în toate limbile oficiale ale UE în luna iulie.

Declarație de confidențialitate: <https://trade.ec.europa.eu/doclib/html/158781.htm>